

Ved en Bedømmelse af Valgløvens Virkninger med Hensyn til Repræsentationen maa man gaa ud fra de Stemmer, som har givet sig Udtryk indenfor denne Repræsentation. Man kunde naturligvis drøfte, om det var rigtigt, at disse Partier overhovedet ikke kom til at faa nogen Repræsentation. Jeg maa mene, at det har været fuldt ud rigtigt, at Valgloven ikke har givet disse Løsgænger- og Smaalister, som repræsenterer meget spredte og tilfældige Kredse, hvis faa Stemmer var saaledes spredte over hele Landet, at de ingen Steder havde blot et nogenlunde betragteligt Antal, Mulighed for Repræsentation.

Hvis man nu efter at have set paa dette Hovedbillede, som jo skulde synes at vise, at Valgloven er fuldkommen ideel, gaar lidt nøjere ind paa en Undersøgelse af Valgets Resultat, vil det vise sig, at hvis man opløser Grupperingen af Partierne og undersøger, hvorledes deres Repræsentation forholdsmæssig er efter det Antal Stemmer, der er afgivet paa dem, vil det vise sig, at det konservative Folkeparti har faaet 4 Repræsentanter for lidt, Venstre 4 for meget, det radikale Venstre 2 for meget og Socialdemokratiet 2 for lidt. Altsaa, Partierne hvert for sig har ikke kunnet faa den nøjagtige forholdsmæssige Repræsentation. At dette ikke har givet sig Udslag overfor Grupperingen, skyldes den Omstændighed, at indenfor hver Gruppering ophævedes Fejlene.

Af stor Rækkevidde er imidlertid en Undersøgelse af, hvorledes denne Valgmaade vil virke, saafremt Forholdene ved Valgene ikke politisk kommer til at ligge saaledes, som de laa ved Valget i 1918, da der fra radikal og socialdemokratisk Side var sluttet en ret omfattende Valgalliance. Man har fra anden Side paa- staaet, at denne Valgalliance stred mod Valgløvens Forudsætninger. Jeg tror, at de Meddelelser, jeg her skal give, vil vise, at denne Valgalliance var i den nøjeste Overensstemmelse med Valgløvens Forudsætning, og at den alene var i Stand til at opfylde Valgløvens Hensigt. Statistisk Departement har efter min Anmodning foretaget en skønmæssig Udregning af, hvorledes Valgloven vilde have virket, saafremt ingen Valgalliance mellem det radi-

kale Venstre og Socialdemokratiet havde fundet Sted, altsaa hvis Valgforbundet var opløst og hvert Parti gaaet til Valg for sig. Noget definitivt herom kan selvfølgelig ikke siges, men ganske kort efter Folketingsvalget foretoges der Valg til Landstinget, hvor Partierne gik til Valg hvert for sig, og paa Grundlag af Slutninger, som der er gjort Rede for i et af Bilagene, har man derefter fordelt Tallene paa de forskellige Partier og foretaget en Beregning. Statistisk Departement har foretaget denne Beregning saaledes, at den tillige har fjernet alle de smaa Lister og ført deres Stemmer hen til det Parti, som de nærmest maatte antages at tilhøre. Hvorvidt denne Fremgangsmaade er rigtig eller ej, kan man diskutere om, men den Omstændighed, at man ikke her ved denne Sandsynlighedsberegning med Hensyn til Valget i 1918 har regnet med de smaa Lister, spiller ingen Rolle for Hovedbetragtningen. Efter Statistisk Departements Udregning vilde Valget have faaet det Udslag, at der i Kredsene og ved Til- lægsmandater var blevet valgt 25 af det konservative Folkeparti, 52 af Venstre, 25 af det radikale Venstre og 38 af Socialdemokratiet, saa at Venstre vilde have faaet 10 Mandater for meget efter sit Stemmetal, og dette Tal vilde være fordelt paa alle de øvrige tre Partier, saaledes at det konservative Folkeparti fik 3 Mandater for lidt, det radikale Venstre ligeledes 3 for lidt og Socialdemokratiet 4 for lidt.

Aarsagerne til, at Valgloven saaledes ikke vilde have kunnet tilvejebringe den fornødne Forholdsmæssighed, saafremt et Valgforbund ikke havde været sluttet, har man selvfølgelig maattet undersøge, thi det var jo kun een Situation, som medførte denne Gruppering, og en Valgmaade skulde være indrettet saaledes, at den kunde bære en hvilken som helst politisk Situation, som forelaa i Landet. Den første Undersøgelse angaar Vælgernes Repræsentation i de forskellige Dele af Landet paa Rigsdagen, om der er en Ulighed i Repræsentationens Styrke, under Hensyn til de politiske Forhold i de forskellige Dele af Landet. Det viser sig da, at der efterhaanden er sket en meget stor Forrykning i Indbyggernes og Vælgernes forholdsmæs-